

Sygnatura akt VI Ka 768/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 marca 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Kazimierz Cieślikowski

Protokolant Dominika Koza

po rozpoznaniu w dniach: 16 listopada 2018 r., 16 stycznia 2019 r., 27 lutego 2019 r.

przy udziale Elwiry Ziegler-Czempa Prokuratora Prokuratury Rejonowej w C.

sprawy **A. T.** ur. (...) w Ż.

córki F. i N.

oskarżonej z art. 278 § 5 kk w zw. z art. 287 § 1 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 287 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 278 § 1 kk w zw. z art. 278 § 5 kk, art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 278 § 1 kk, art. 275 § 1 kk, art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk, art. 276 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk, art. 287 § 2 kk, art. 13 § 2 kk w zw. z art. 287 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 1 czerwca 2018 r. sygnatura akt II K 146/18

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624§1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 w ten sposób, że czyn przypisany w tym punkcie oskarżonej kwalifikuje z art. 275 § 1 kk i ten przepis wskazuje jako podstawę orzeczenia o karze z tego punktu;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. J. kwotę 723,24 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia cztery grosze) obejmującą kwotę 135,24 zł (sto trzydzieści pięć złotych dwadzieścia groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 768/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 1 czerwca 2018 roku, sygn. akt II K 146/18 oskarżona A. T. została uznana za winną przestępstwa kwalifikowanego z art. 278 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw z art. 278 § 5 kk, art. 279 § 1 kk w zw z art. 283 kk, art. 13 § 1 kk w zw z art. 279 § 1 kk w zw z art. 283 kk, w zw z art. 11 § 2 kk w zw z art. 12 kk i skazana za ten czyn na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 1). Została również uznana za winna występku z art. 278 § 1 kk art. 278 § 1 kk w zw z art. 278 § 5 kk, art. 275 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk i skazana za ten czyn na karę 6

miesiący pozbawienia wolności (punkt 2). Sąd uznał także oskarżoną za winną przestępstwa z art. 278 § 1 kk i skazał ją za ten czyn na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 3). Uznał Sąd oskarżoną za winną występku z art. 275 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk i skazał ją na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 4). Uznał Sąd oskarżoną za winną przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw z art. 278 § 1 kk i skazał ją za to na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 5). Uznał Sąd oskarżoną także za winną przestępstwa z art. 278 § 1 kk w zw z art. 278 § 5 kk, art. 275 § 1 kk, art. 276 kk w zw z art. 11 § 2 kk i skazał ją na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 6). Uznał także Sąd oskarżoną za winną przestępstwa z art. 279 § 1 kk w zw z art. 283 kk, art. 13 § 1 kk w zw z art. 279 § 1 kk w zw z art. 283 kk w zw z art. 12 kk i skazał ją za ten czyn na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 7). Uniewinnił Sąd oskarżoną dwóch dalszych zarzucanych jej czynów (punkt 8). Połączył Sąd kary orzeczone w punktach od 1 do 7 i orzekł karę łączną w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 9) a na poczet tej kary zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (punkt 10). Na mocy art. 46 § 1 kk zobowiązał Sąd oskarżoną do naprawienia szkody w całości przez zapłatę na rzecz: M. W. w kwocie 81,98 zł, A. Ś. w kwocie 750 zł, na rzecz M. S. w kwocie 100 zł, na rzecz I. R. w kwocie 26,79 zł (punkt 11). Orzekł Sąd o kosztach obrony z urzędu (punkt 12 a oskarżoną zwolnił od zapłaty kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa (punkt 13).

Od powyższego wyroku Sądu Rejonowego apelacje wnieśli: oskarżyciel publiczny i obrońca oskarżonej.

Prokurator zaskarżył wyrok w części dotyczącej zarzutu V i VI aktu oskarżenia (czyli rozstrzygnięcia z punktu 8). Zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia a polegający na uniewinnieniu oskarżonej od zarzutów z punktów VI i VII aktu oskarżenia. Domagał się uchylenia wyroku w tym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonej zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć z punktów 1-7 i 11. Zarzucił orzeczeniu: obrazę przepisów art. 7 kpk, art. 5 § 2 kpk oraz błąd w ustaleniach faktycznych az ostrożności procesowej także rażąco niewspółmierność kary. także art. 410 kpk. Domagał się zmiany wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacje okazały się bezzasadne w takim zakresie, w jakim kwestionują poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne i wskazują na obrazę przepisów prawa procesowego.

Uniknął Sąd I instancji takich uchybień, które stanowiłyby bezwzględne przyczyny odwoławcze. Nie dopuścił się także obrazy przepisów postępowania karnego, która miałaby wpływ na treść wyroku. Zaakceptować należy także poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne. Nie uniknął Sąd I instancji drobnego uchybienia polegającego na błędnym zakwalifikowaniu czynu z punktu 4 wyroku. W tym zakresie niezbędna była korekta orzeczenia Sądu I instancji, ambiwalentna z punktu widzenia interesów oskarżonej.

Sąd Okręgowy stwierdza, że uchybienia, jakie widzi oskarżyciel publiczny i podobne uchybienia, jakie dostrzeża obrońca oskarżonej to nic innego niż dopatrywanie się nieprawidłowej oceny kluczowych dowodów zebranych w toku całego postępowania karnego. Tymi kluczowymi dowodami, aą składane przez oskarżoną na różnych etapach postępowania wyjaśnienia oskarżonej w powiązaniu z dowodami z przesłuchań świadków. Jednocześnie jest tak, że dowody z zeznań świadków mają tylko znaczenie pomocnicze i mogą wpływać jedynie na ocenę wiarygodności poszczególnych relacji procesowych oskarżonej, która składając wyjaśnienia była bardzo labilna i swoje relacje procesowe zmieniała często (nawet w obrębie jednego protokołu) a przyczyn zmian nie potrafiła wyjaśnić. Trzeba wreszcie zauważyć, że prokurator nadmierną wagę przykładła do wypowiedzenia przez oskarżoną słów: „przyznaję się do popełnienia zarzucanego mi czynu”. Z kolei obrońca oskarżonej wyjaśnień A. T. odnoszących się do istoty (opis przebiegu zdarzenia, informacje dotyczące skradzionych przedmiotów) nie zauważył.

I tak oskarżona złożyła wyjaśnienia dotyczące czynów z punktów I-IV komparycji w protokole (k. 124-127) oraz czynów z punktów VIII i IX komparycji w protokole (k. 173-174). Wyjaśnienia te nie tylko zawierały wypowiedzenie formuły o przyznaniu się ale także zawierały część opisową, pozwalającą w świetle innych dowodów (głównie zeznań

pokrzywdzonych) przyjąć te relacje za wiarygodne. Konsekwentnie oskarżona przeczyła zarzutowi dotyczącemu popełnienia przestępstwa na szkodę H. K. i A. H.. Również zarzutowi popełnienia przestępstwa na szkodę J. P. oskarżona przeczyła. Nieco inaczej wyglądają wyjaśnienia oskarżonej złożone w protokołach na kartach 131-132, 133-134, 257-258. Oskarżona ograniczała się do wypowiedzenia formuły o przyznaniu się do popełnienia zarzucanych jej czynów (a więc także czynów od których Sąd I instancji ją uniewinnił), ale zaraz potem podtrzymywała swoje wyjaśnienia złożone wcześniej (tych z karty 124-127 i 173-174). Przestępstwu na szkodę N. S. oskarżona przeczyła zarówno w protokole na karcie 205-206, jak i w ostatnim przesłuchaniu w postępowaniu przygotowawczym (k. 257-258). Ten ostatni ze wspomnianych wyżej protokołów znowu opiera się na zasadzie wypowiedzi formuły o przyznaniu się do popełnienia zarzucanych jej czynów, bądź nie przyznaniu się do nich. W tym wypadku oskarżona formułę przyznającą się do popełnienia zarzucanych jej czynów skierowała do wszystkich zarzutów z wyjątkiem przestępstw na szkodę H. K. i A. H. a także N. Ś.. Niewiele wniosły wyjaśnienia oskarżonej składane przed Sądem (k. 376-377, 387-388), bowiem oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzucanych jej czynów (wszystkich), by chwilę później podtrzymać odczytane jej wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym (a więc i te wyjaśnienia, które ją obciążały). Przy takiej labilności wypowiedzi oskarżonej czynienie ustaleń dla oskarżonej niekorzystnych jedynie w oparciu o wypowiedzenie w jednym czy drugim protokole przesłuchania sakramentalnej formuły o przyznaniu się do popełnienia czynu trudno by było zaakceptować. Z drugiej strony brak jest podstaw do negowania tych wyjaśnień oskarżonej, które zawierają informacje o przebiegu zdarzeń, pokrywające się w odpowiednim zakresie z dowodami z przesłuchań świadków- pokrzywdzonych. Stąd należy zaakceptować ustalenia faktyczne Sądu I instancji odnoszące się do czynów z punktów I-IV i VIII-IX komparycji. Nieco inaczej ma się rzecz z dowodami dotyczącymi przestępstwa na szkodę N. Ś.. Jakkolwiek oskarżona nigdy do popełnienia tego czynu się nie przyznała to konsekwentne relacje pokrzywdzonej pozwalają na poczynienie takich ustaleń, jakie poczynił Sąd I instancji.

Jednocześnie podnoszone przez prokuratora okoliczności a więc podobieństwo między czynami przypisanymi oskarżonej a tymi, od których popełnienia Sąd I instancji oskarżoną uniewinnił nie są na tyle przekonujące, by czynić w oparciu o modus operandi ustalenia dla oskarżonej niekorzystne.

Co się tyczy argumentacji podnoszonej przez obrońcę oskarżonej to ocena wyjaśnień oskarżonej, zaprezentowana przez Sąd I instancji nie jest oceną sprzeczną z art. 7 kpk. Nie jest to w żadnym wypadku ocena dowolna. Sąd I instancji przekonująco nakreślił tok rozumowania, który doprowadził go do takiej a nie innej oceny dowodów, ze szczególnym uwzględnieniem wyjaśnień oskarżonej. Jednocześnie obrońca oskarżonej dopatruje się w wyjaśnieniach oskarżonej złożonych na rozprawie czegoś, czego w nich nie ma. Trzeba zauważyć, że oskarżona wyjaśnienia dotyczące przyczyn wizyty w danej placówce medycznej składała jedynie w zakresie czynu na szkodę N. Ś.. Nie sposób także twierdzić, że Sąd powinien skorzystać z przepisu art. 5 § 2 kpk. Przepis ten bowiem nie ma zastosowania do oceny wiarygodności dowodów. Przypomnieć trzeba, że dowody ocenia sąd w oparciu o narzędzie z art. 7 kpk. Wątpliwości, których usunąć się nie dało w niniejszej sprawie nie było. Sąd Okręgowy dostrzega okoliczność, że oskarżona tylko na krótko weszła w posiadanie telefonu H. (...) (czyn przypisany oskarżonej w punkcie 5), niemniej Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że zamiarem oskarżonej była kradzież telefonu a nie wykonanie jedynie połączenia telefonicznego bez zgody właściciela konta u operatora sieci. Takich wątpliwości nie miał także Sąd I instancji.

Z tych względów Sąd nie uwzględnił apelacji tak oskarżyciela publicznego jak i obrońcy oskarżonej w zakresie rozstrzygnięcia o sprawstwie i winie.

Sąd Okręgowy po uzyskaniu informacji o opinii biegłych z zakresu psychiatrii wykonanej na potrzeby sprawy IX K 75/18 Sądu Rejonowego w Bielsku- Białej, przy pomocy biegłych z zakresu psychiatrii wyjaśnił swoje wątpliwości dotyczące poczytalności oskarżonej tempore criminis. Doszedł Sąd do przekonania, że oskarżona nie miała wówczas (w czasie popełniania przypisanych jej czynów) zniesionej ani też ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności tj. zdolności rozpoznania znaczenia czynów bądź pokierowania swoim postępowaniem.

Co się tyczy punktu 4 wyroku to należy stwierdzić, że ani opis czynu przypisanego ani też poczynione przez Sąd I instancji nie pozwalają na zakwalifikowanie czynu oskarżonej także z art. 278 § 1 kk. Przestępstwo o takiej kwalifikacji

dotyczy zaboru w celu przywłaszczenia cudzych rzeczy o wartości przekraczającej $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia za pracę a więc znacznie przekraczającą wartość 100 zł. Zabór w celu przywłaszczenia cudzego dowodu osobistego zaś to przestępstwo z art. 275 § 1 kk. Dlatego w tym zakresie Sąd Okręgowy zmienił kwalifikację prawną czynu przypisanego i podstawę orzeczenia o karze.

Sąd I instancji za każde z przestępstw oskarżonej przypisane orzekł karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy uznaje te kary za wyważone. Nie bez wpływu na wybór rodzaju kary musiały pozostać właściwości i warunki ściśle osobiste dotyczące oskarżanej. Postępowanie dotyczyło całego szeregu uciążliwych choć stosunkowo drobnych przestępstw przeciwko mieniu. Oskarżona poszukiwała okazji do popełnienia takich przestępstw, typowała ofiary wśród pacjentów opieki medycznej. Z informacji uzyskanych z KRK wynika, że oprócz tych przestępstw, co do których toczyło się niniejsze postępowanie oskarżona dopuściła się także innych przestępstw przeciwko mieniu. Wymagało to właściwej reakcji karnej i orzekania kar pozbawienia wolności a nie kar wolnościowych. Mając na uwadze stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonej kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności nie są z pewnością karami rażąco niewspółmiernie surowymi. Co się tyczy kary łącznej to jest ona orzeczona na zasadzie asperacji i uwzględnia więź czasową i przedmiotową między poszczególnymi przestępstwami, za które orzeczono kary podlegające łączeniu. Przeciwko orzeczeniu warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności przemawia tak brak możliwości wywiedzenia pozytywnej prognozy kryminologicznej jak przepis art. 69 § 1 kk. Dlatego Sąd Okręgowy nie widział także możliwości uwzględnienia zarzutu odwoławczego obrońcy postawionego z ostrożności procesowej.